

маркетингових стратегій — від таргетованої реклами до використання інфлюенсер-маркетингу й UGC-контенту. Таким чином, цифрова трансформація стає не просто технологічною модернізацією, а комплексною зміною парадигми управління у сфері гостинності.

Список використаних джерел

1. Леськів, Г. & Левків, Г. (2024). Менеджмент в умовах інновацій внаслідок застосування технологій на базі штучного інтелекту: виклики при переході до Індустрії 5.0. *Наукові інновації та передові технології*, 7(35), 278–285.
2. Моргулець, О. Б. & Нищенко, О. В. (2023). Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та після-воєнний період. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*, 8, 88–96.
3. Хоптяр, А. (2023). Світова готельна індустрія: визначальні тренди у 2022–2023 рр. *Наукові інновації та передові технології*, 14(28), 816–822.

Бажал Ю М.,
доктор економічних наук, професор,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ ЯК ДІЯ КЛЮЧОВОГО ФАКТОРУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ

Сучасна увага до широкого розвитку цифровізації економіки багато у чому завдячує тому, що в європейській стратегії соціально-економічного розвитку «Європа 2020» першим головним пріоритетом політики визначено «Інтелектуальне зростання (smart growth)», яке означає покращення стану ЄС в освіті, науці, інноваціях для створення нових продуктів/послуг, які генерують зростання та робочі місця, а також допомагають вирішити соціальні виклики; а також розбудову «Цифрового суспільства», де відбувається використання інформаційних та комунікаційних технологій [1]. Такий пріоритетний зв'язок інновацій та цифровізації концептуально побудований на базі неошумпетерівських теорій технологічної парадигми [2], [3], яка утворюється

базовими інноваціями, які обумовлюються ключовим фактором технологічної парадигми. Сьогодні саме інформаційно-комунікативні технології за неошумпетерівською теорією виступають ключовим фактором поточної технологічної парадигми і тому повинні виконувати системоутворюючу пріоритетну функцію при розробці всієї економічної політики країни. Можна відзначити як позитивний факт початок реалізації в Україні цієї концепції через прийняття «Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року» [4]. Проте у ньому цифровізація переважно розглядається через призму галузевих політик, а не як головний фактор економічного розвитку країни.

Ігнорування такої інтегральної візії ключового фактору технологічної парадигми, сьогодні - інформаційної, нерідко обумовлює ототожнення цифрової економіки з економікою обробки, передавання (отримання) і зберігання інформації чи інформаційних продуктів, залишаючи у затінку економіку процесів їх створення як інноваційних продуктів і послуг. Це звужує розуміння явищ цифровізації економіки до обмеженого сприйняття їх значущості для формування концепцій соціально-економічного розвитку, бо акцентує увагу переважно на формах споживання інформаційних продуктів і технологій. Проте системоутворюючою ідеєю концепції інформаційної економіки як сучасної технологічної парадигми є використання нових знань для продукування конкурентноспроможного на світовому ринку нового продукту, не обов'язково інформаційного, але такого, який, маючи масовий збут, забезпечує економічне багатство і розвиток країн-продуцентів.

На цьому методологічному ґрунті при формуванні економічної політики на всіх рівнях управління дуже важливо підтримувати інноваційну діяльність на базі цифровізації, визнаючи її головним фактором динамічного економічного зростання. Таке ставлення зумовлює необхідність створення соціально-економічних вимог до побудови сильної цифрової інноваційної політики з впливом на динамічні структурні зміни, центральна роль в якій може належати

підприємницьким інноваційним університетам, бо саме вони є системним центром інноваційних екосистем, які покликані генерувати базові інновації.

Характер цих процесів можна розглянути на прикладі сучасного феномену штучного інтелекту (ШІ) як системної сутності сучасного цифрового розвитку та інноваційної політики. Дуже важливо та актуально використовувати неошумпетерівській підхід для аналізу феномену ШІ з точки зору впливу на економічне зростання на всіх рівнях управління. У цьому плані важливо аналізувати, чи є ШІ ключовим фактором нової технологічної парадигми, який визначає характер розвитку виробничих галузей протягом життєвого циклу цієї парадигми. Ключовим фактором є нові технології та засоби виробництва, які впливають на зміну структури витрат, знижують відносну вартість одиниці корисного ефекту, створюють нові продукти, що мають значне поширення на ринку, та покращують якість традиційних продуктів. Неошумпетерівська концепція технологічної парадигми виходить з того, що технологічні зміни відбуваються відносно швидко та випереджають зміни в інституційній структурі держави, яка є більш інертною через властивий їй консерватизм інтересів. Період, протягом якого відбуваються кардинальні зміни в соціально-економічній структурі, є періодом формування технологічної парадигми, яка відповідає новим принципам управління в різних сферах, що стають загально визнаними для наступного етапу розвитку. Зміна технологічної парадигми має всі ознаки технологічної революції, що ініціює формування більш ефективної соціально-економічної системи.

Сьогодні високотехнологічні процеси розвиваються через кілька проявів базових сімейних цифрових інновацій. Наприклад, концепція та політика Індустрії 4.0 постулюють новий характер інноваційної політики, що включає абсолютно нові сфери цифрової економічної діяльності, що не підпадають під традиційну промислову класифікацію: сучасні розумні технології, зелені технології, інтернет речей, промисловий інтернет речей (IIoT), штучний інтелект (ШІ), редагування генів, передова робототехніка, креативні аналітичні інструменти (ChatGPT, AI art), комп'ютерні ігри тощо. Всі ці нові високі

технології породили безліч прикладних програмних додатків, які формують окремі галузі сучасної економіки, але ще не класифіковані статистикою та економічним аналізом. Водночас, усі ці компоненти цифрового суспільства мають дедалі зростаючий вплив на всі економічні процеси, включаючи створення нової доданої вартості, тобто ВВП.

Список використаних джерел

1. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable, and inclusive growth. - Brussels. (2010). European Commission, 3.3.2010 COM (2010) 2020 final.

2. Dosi, G. (1982). Technological paradigms and technological trajectories: A suggested interpretation of the determinants of technical change. *Research Policy* 11: 147–62; Dosi G. (1984). *Technological change and industrial transformation*. - Macmillan.

3. Perez, Carlota. (2002). *Technological revolutions and Financial Capital. The Dynamics of Bubbles and Golden Ages*. – Ed. Elgar Pbl.

4. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року (схвалено розпорядженням КМ України від 31.12.2024 р. № 1351-р.). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80/print>

Бегун А.В.,
к.е.н., професор,
Осипова О.І.,
к.е.н., доцент,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ІТ-ІНДУСТРІЇ

Хмарні технології є важливою складовою сучасної ІТ індустрії, що впливає на її розвиток та функціонування. Вони надають можливість компаніям отримувати доступ до обчислювальних ресурсів через Інтернет, забезпечуючи гнучкість, масштабованість та економічну вигоду. Аналіз хмарних технологій, їх вплив на економічні показники компаній є актуальною проблемою, яка визначає стрімкий розвиток та трансформацію бізнес-процесів у ІТ індустрії. Хмарні